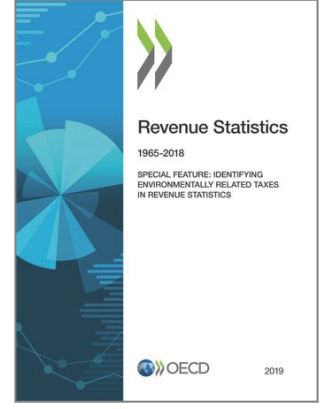

OECD Multilingual Summaries Revenue Statistics 2019

Summary in Turkish

Bu yayının tüm içeriğine erişmek için şu adresi tıklayın: [10.1787/0bbc27da-en](https://doi.org/10.1787/0bbc27da-en)

2019 Gelir İstatistikleri

Türkçe Özet

2018 yılında OECD vergi-GSYİH oranı, 2017 ile karşılaştırıldığında (yüzde 0,02 puanlık değişiklikle) neredeyse hiçbir artış olmaksızın hemen hemen değişmeden kaldı. Bu da finansal krizin ardından 2009'dan bu yana gözlemlenen OECD vergi-GSYİH oranı ortalaması yıllık artış eğilimini sonlandırıyor. OECD ortalamasındaki artışın yavaşlaması büyük ölçüde, Amerika Birleşik Devletleri'nde vergi reformlarının sonucunda vergi-GSYİH oranındaki ciddi düşüşün etkisinden kaynaklanıyordu. Ancak OECD vergi-GSYİH oranı ortalaması, yuvarlama yapılmasından ötürü, 2017'deki %34,2'ye karşılık 2018'de %34,3'te kaldı.

Bu yayında vergiler, devlete yapılan zorunlu, karşılıksız ödemeler olarak tanımlanmaktadır. Bunlar karşılıksızdır yani devletlerin vergi mükelleflerine sağladığı haklar normalde kendi ödemeleriyle orantılı olarak tahsis edilmez. Vergiler kendi tabanlarına göre sınıflandırılır: gelir, kâr ve sermaye kazançları; bordro; gayrimenkul; mal ve hizmet; ve diğer vergiler. Devlete ödenen zorunlu sosyal güvenlik katkıları (SGK'lar) da vergi olarak muamele görür. Gelirler, devlet kademesine göre analiz edilir: federal veya merkezi; eyalet; yerel; ve sosyal güvenlik fonları. Uygulanan sınıflandırmalar hakkında ayrıntılı bilgi, Ek A'da Yorumlama Kılavuzu'nda ortaya konulmuştur.

2018'deki vergi seviyeleri

OECD ülkeleri genelinde 2018 yılında vergi-GSYİH oranları, Meksika'daki %16,1'den Fransa'daki %46,1'e kadar değişiklik göstermişti. 2018'de OECD ülkelerinin yarısında %32 ile %40 arasında vergi-GSYİH oranları bulunurken ülkelerin dörtte birinde bu seviyelerin üstünde, dörtte birinde de altında oranlar bulunmaktaydı. 2017 ile 2018 arasında her ne kadar yuvarlamadan ötürü manşet rakamları %34,2'den (%34,24) %34,3'e (%34,26) çıkmış olsa da OECD vergi-GSYİH oranı ortalaması (yüzde 0,02 puanlık bir değişimle) neredeyse hiç değişmeden kaldı.

Hakkında 2018 öncül verilerinin bulunduğu 34 ülkenin 19'unda 2017'den 2018'e vergi-GSYİH oranlarında artış gözlemlendi. Bu ülkelerin hepsinde artış, nominal vergi gelirlerinin GSYİH'daki nominal artıştan daha fazla artmasından kaynaklanmaktaydı. Vergi-GSYİH oranındaki artış, hem Kore hem de Lüksemburg'da kurumsal gelir vergilerinde daha yüksek oranda artış olmasından ve Lüksemburg'da kişisel gelir vergilerinden daha fazla hasıla elde edilmesinden ötürü bu iki ülkede en yüksek oranda (sırasıyla yüzde 1,5 ve 1,3 puan) gerçekleşti. Yüzde bir puanın üzerinde başka bir artış olmadı.

Onbeş ülke vergi-GSYİH oranlarında 2017 ile karşılaştırıldığında 2018 yılında bir azalmayla karşılaştı. En büyük düşüş, kurumsal ve kişisel gelir vergilerinde ve Vergi Kesintileri ve İş Yasası'nda uygulanan yurtdışı kazançları üzerinden bir defalık ülkeye iade vergisinde reformlar yapılmasının ardından Amerika Birleşik Devletleri'nde görüldü (yüzde 2,5 puan). Macaristan ve İsrail'de de yüzde bir puanın üzerinde düşüşler gözlemlendi (sırasıyla yüzde 1,6 ve 1,4 puan). Danimarka, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Letonya, Slovak Cumhuriyeti, İsveç, İsviçre ve Türkiye'de daha küçük artışlar gözlemlendi. Nominal vergi gelirlerinin 2017'ye göre düştüğü fakat nominal GSYİH'nın arttığı Amerika

Birleşik Devletleri ile İsrail hariç olmak üzere çoğu ülkede düşüşler nominal vergi gelirlerinin GSYİH artışından daha az artmasından kaynaklanmaktaydı.

Son on yıl boyunca 26 OECD ülkesi, 2008 yılına göre 2018'de daha yüksek vergi-GSYİH oranı bildirirken en yüksek artış Yunanistan ile Slovak Cumhuriyeti'nde oldu. Diğer 10 ülke arasında 2018 yılının vergi seviyeleri, İrlanda'da yüzde altı puandan fazla, Macaristan ile Norveç'te yüzde iki puanın üzerinde gerçekleşti.

2017'de vergi yapısı

Tüm ülkelere dair finansal verilerin bulunduğu son yıl olan 2017'de sosyal güvenlik katkıları (SGK'lar), toplam gelirlerin dörtte birinin biraz üzerinde (%26,0) OECD'deki vergi gelirlerinde en büyük paya ulaştı; ve bu iki kategori, kişisel gelir vergileriyle (%23,9) birlikte OECD ülkeleri ortalaması olarak vergi gelirlerinin yaklaşık yarısına ulaştı. Katma Değer Vergisi (KDV) toplam gelirlerin beşte birine (%20,2) karşılık geldi. Diğer tüketim vergileri ve kurumsal gelir üzerinden vergiler, vergi gelirleri içinden daha küçük paylara (sırasıyla %12,2 ve %9,3) karşılık gelirken gayrimenkul vergileri (%5,8) ve diğer vergiler aynı paya karşılık geldi.

Gelir vergilerinin toplam gelir içindeki payı 2016'dan bu yana yüzde 0,7 puan arttı. Bu kişisel ve kurumsal gelir vergileri arasında nispeten eşit bir bölünmeydi (sırasıyla yüzde 0,4 ve 0,3 puan). Böylece kurumsal vergi gelirlerinin payında son zamanlardaki artış, 2014 ve 2015'te toplam vergi gelirlerinin %8,8'inden 2016'da %9,0'a ve 2017'de de %9,3'e çıkarak devam ediyor. 2016'dan bu yana mal ve hizmet vergilerinden sağlanan gelirlerin payı hafifçe azalırken, KDV gelirlerindeki yüzde 0,2 puanlık artış diğer mal ve hizmet vergilerinden sağlanan gelirlerin payındaki düşüşün üzerinde kaldı (yüzde 0,3 puan). 2016 ile 2017 arasında en büyük düşüş gayrimenkul vergisi gelirlerinde oldu (yüzde 0,7 puan) ve bu İzlanda'da 2016'da payını artıran bir defalık istikrar katkılarının etkisini yansıtıyor.

Hükümet seviyesine göre değişiklikler

Hükümetin farklı seviyelerindeki vergi gelirleri hem OECD esasında hem de her bir ülkede 2016'ya göre 2017'de istikrarlı kaldı. 2017 yılında federal devletin gelirlerdeki payı, federal ülkelerde genel hükümet gelirlerinin %53,8'inde, üniter ülkelerde ise %63,8'de kaldı. Federal ülkelerde gelirlerin %25,1'i ortalama olarak alt-ulusal seviyede elde edilirken (Avusturya'daki %4,6'dan Kanada'daki %50,2'ye değişiklik göstermektedir) gelirlerin kabaca üçte ikisi eyalet hükümetleri, üçte biri de yerel hükümetler tarafından sağlandı. Üniter ülkelerde yerel hükümet gelirlerinin payı ortalama %11,2'ydi ve Estonya'daki %0,9'un altından İsveç'teki %35,3'e kadar değişiklik göstermekteydi.

OECD ülkelerindeki çevreyle ilgili vergi gelirleri

Bu rapordaki hususi bir özellik, OECD Çevreye Yönelik Politika Enstrümanları (PINE) veritabanında ve Eurostat Ulusal Vergi Sıralamalarında verileri olan Gelir İstatistiklerindeki çevreyle ilgili vergiler hakkında veri mutabakatını ayrıntılarıyla ortaya koyuyor. Bu kaynaklarda mutabakat sağlanması, verilerde tutarlılığı ve karşılaştırılabilirliği güvenceye alıyor ve dolayısıyla politika analizi için mevcut bulunan verilerin kalitesini iyileştiriyor.

Bu hususi özellik -- 2017 yılında OECD ülkelerinde çevreyle ilgili vergi gelirlerinin (ERTR'ler) Amerika Birleşik Devletleri'ndeki vergi gelirleri toplamının %2,8'inden Slovenya ve Türkiye'deki %12,5'e kadar değişiklik göstererek basit ortalama esasında %6,9'a karşılık geldiğini ortaya çıkarıyor. Çevreyle ilgili vergi gelirleri ortalama olarak GSYİH'nın %2,3'üne karşılık gelirken ülke payları Amerika Birleşik Devletleri'ndeki GSYİH'nın %0,7'sinden Slovenya'daki %4,5'a kadar değişiklik göstermekteydi. OECD ülkeleri 1995'ten bu yana vergi gelirlerinin daha büyük bir payını çevreyle ilgili vergi tabanlarından temin etmeye doğru yönelmediler ve OECD ülkelerinde oluşan ERTR'lerin seviyelerinde gözlemlenebilen bir yakınlaşma olmadı. OECD genelinde 2017 yılındaki ERTR'lerin en büyük payı hem ortalama olarak hem de neredeyse her bir OECD ülkesinde enerji vergilerinden kaynaklanarak tüm ERTR'lerin yaklaşık dörtte üçüne karşılık geldi.

© OECD

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu çalışmanın dijital veya matbu olarak kullanımı, <http://www.oecd.org/fr/conditionsdutilisation> sayfasından erişilebilecek olan Hükümler ve Koşullar ile düzenlenmiştir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Disclaimers: <http://oe.cd/disclaimer>